

otroci nastopili v dveh, za ta kraj zelo primernih igracij: »Ujedinjenje« in »Čista vest«. Pri zelo dobri razdelitvi vloge, so vsi učenci svoje naloge na tem otroškem odru brezhibno izvršili, posebno se je odlikovala učenka tretjega razreda Wretzlova, ki nam je v dveh glavnih vlogah predočila skoraj popolnoma rutinirano igralko. Prireditev je zaključil iskreni govor g. učitelja Stefanciosa, ki je vzdolževal k vzgoji mladine in poudarjal važnost kulturnega dela, ki je potrebno k nadaljnemu razvoju mladine. Prireditev se je na občo željo teden pozneje ponovila.

—po Prevalje. (Šolska prireditev). V nedeljo 11. marca je priredila prevaljska šolska mladina otroško igracijo »V kraljestvu palčkov«, ki je v gnotnem kakor v moralnem oziru nad vse dobro uspeła. Vodstvo igre je bilo v spretnih rokah tovarišice Komelove in tovariša Menceja. Kdor pozna igracijo, bo vedel ceniti tudi delo, ki sta ga imenovana imela z nastudiranjem igre. Srečno so bile razdeljene tudi vloge; posebno o norčuku se lahko trdi, da bi se smel pokazati na vsakem mestnem odru. Občinstvo, ki se je topot v obilnem številu udeležilo igre, ni štedilo z aplavzom ter se je z več strani sprožila želja, da bi se igra ponovila. Srečen je bil tudi nastop malčkov iz otroškega vrta: skoro vsak teh malčkov je znal povedati kako ljubko koroško popevko. Omeniti je še, da je na igro vabil originalen letak, ki ga je narisal tov. Mencej. — Le škoda, da se je prireditev vršila v gostilni. Prevaljska šola, ki šteje devet razredov, nima telovadnice ali kakega drugega pripravnega prostora, kjer bi se mogle vršiti take prireditve ter se mora vselej zateči v gostilno. In ironija: Za ves trud in delo, ki ga ima učitelstvo s tako prireditvijo, za prosvetno delo torej, ki ga vrši, dobi od davčne oblasti potrdilo o prejemu 20% veseličnega davka; plačati se mora še najemnina za lokal in kar ostane, se sme porabiti za revno šolsko mladino.

—po Mežica: (Naše šolske prireditve.) Dvakrat je že v letošnjem šolskem letu nastopila javno naša šolska mladina. Prvič je zelo dobro uspela božičnica v ožjem krogu vabljenih dobrotnikov naše revnejše dece. — Drugič pa je bil izreden užitek gledati našo mladino na odru pri uprizoritvi »Kralja Matjaža« dne 18. in 19. marca. Z vsebino igre so oživeli v nas bridki spomini na naše narodno suženstvo pred letom 1919 in tem radostnejši spomini na naše osvobodjenje. Nastop mladine v igri in petju je izzval v poslušalcih veliko začudenje in enoglasno sodbo: »Takšnega pa Mežica še ni videla in ne bi bili verjeli, da je zmožna tega naša šolska deca. Čast bi delala takšna uprizoritev vsakemu večjemu odru. Ne vemo ali bi dali hvalo Podgornikovemu Ivanu ali dedu ali škrtu ali vilam, delali bi krivico, če ne bi rekli vsi naši igralci so vloge kar najbolje rešili. »Kralj Matjaž«, ki spi menda na naši Peci in čuva naše neodrešene Korošce, bo živel v govorici in v spominu naši deci in odraslim še desetletja in dal Bog, da dočaka naša mladina njegov pohod na Gosposvetsko polje. — Kdor pozna naše obmejne kraje bo tako uspeli prireditvi »Kralja Matjaža« vedel pripisovati velik narodno-vzgojni pomen. Čast dela ta uprizoritev mladini in učitelstvu predvsem učiteljici Al. Vreček in učitelju R. Gallob, ki sta žrtvovala uprizoritvi obilo prostega časa. Hvala pa gre tudi g. Ledniku in Šlosarju, ki sta s svojo izborni glasbeno spretnostjo veliko pripomogla k dobremu uspehu hvala društvu »Svoboda« za brezplačno pripustitev odra in dvorane, hvala »dramatičnemu društvu« v Mariboru za izposojenje kostumov. Vkljub velikim režijskim stroškom bi bil tudi gnotni uspeh zadovoljiv, če bi nam ne bila z veliko vestnostjo pristigla kr. finančna straža svojih 20%. Ali res ni mogoče šolske prireditve, ki imajo namen utrjevati državno misel oprostiti državnega davka, četudi se prireditve ne vršijo v šolskih prostorih?

—po Zalog pri Ljubljani. Tudi pri nas smo vstopili v krog onih krajev, ki imajo dramatične predstave. Letos ustanovljena »Čitalnica« je zgradila oder v šolski sobi, ki pa se da popolnoma razstaviti ter ga prepuštila šolskemu vodstvu v brezplačno uporabo. Pod spretnim vodstvom učiteljice g. G. Drašček se je uprizorila 18. marca prva igra »Šivlja Klara«. Krasen gozd je naslikala tukajšnja učiteljica I. Föderperg z vso požrtvovalnostjo ter li gre za to vse priznanje in zahvala. Postavila si je trajen spomenik na tej šoli. — Mladi igralci so rešili svoje vloge nad vse pričakovano dobro, bila je splošna hvala in želja čimprej zopet ponoviti. Tudi deklamatorji (ice) so neustrašeno in brez napak rešili svoje naloge. Kako so se staršem iskriale oči ob pogledu svojega »umetnika« na odru. Bil je res lep nedeljski popoldanski užitek. Vsekakor imajo otroške predstave nekaj bodrilnega za mladino. Sicer ne velika šolska soba je bila nabito polna in 340 Din čistega dohodka se uporabi za nabavo novih knjig za šolsko knjižnico, kar bo v korist vsem učencem, nadaljne predstave pa bodo tudi pripomogle, da bode »Miklavž« revnim učencem lahko kaj le-

pega prinesel. — Ker je šolska soba razmeroma majhna, se mora do vsaki predstavi oder odstraniti. Zato sestoji iz samih delov in tovarišem, ki so v slšnih razmerah, svetujem, da si ga o priliki ogledajo. Gotovo bodo našli mnogo uporabnega za svoje razmere.

—po St. Vid pri Grobelnem. Na cvetno nedeljo se nam je nudil izreden užitek pri šolski prireditvi. Že drugič letos so nas razveselili malčki s svojim nastopom. Pa ta prireditev je imela kaj obsežen in izborni izbor vzpored. Pristrčnemu pozdravu, izbornemu petju in lepim deklamacijam so sledili razni dramatični prizori in igra »Lažniva Milena«. Občudovali smo siguren nastop, ki ga imajo ti otroci. Vsak je prav dobro pogodil svojo ulogo. Izmed deklamacij pa moram prav posebno pohvaliti malega šolarčka. Vsa čast delavnemu učitelstvu, ki se je toliko trudilo z mladino. Prireditev je bila prav dobro obiskana; vsakdo je z zanimanjem gledal te male umetnike.

Šolske ljudske knjižnice.

—po Pevsko društvo »Zarja« v Tacnu je ustanovilo knjižnico. Nabavilo se je precejšnje število novih knjig, ki se bodo izposojevale vsako nedeljo v šoli v Šmartnem pod Šmarno goro.

Ljudska predavanja.

—po Na cvetno nedeljo smo priredili na Brezovici 2. roditeljski sestanek v šoli. Predaval je šolski voditelj »O vzgoji otrok«. Udeležba staršev, ki so bili s predavanjem prav zadovoljni, je bila povoljna.

Delo za šoli odraslo mladino.

—po Pa ne samo s šolarji, tudi z odraslo mladino se učitelstvo mnogo trudi v St. Vidu pri Grobelnem. Učitelj Fr. Pogačnik je uprizoril letos že dve igri: »Mlinar in njegova hči« in »Zaklad«, ki sta zelo dobro uspeli. Posnemanja vredna je ta vztrajnost in delavnost na izvenšolskem polju. Saj take prireditve utrjujejo vez med šolo in domom, prinašajo pa tudi marsikaj potreben učni pripomoček za revne šolarčke.

—poš. VII. Šolarska Akademija na meščanski šoli v Trziču se je vršila v petek, dne 6. in v nedeljo 8. aprila obakrat ob nabito polni dvorani. Te akademije imajo namen seznanjati občinstvo z ustrojem meščanskih šol širiti smisel za nje in podajati pregled učnih uspehov iz onih predmetov, ki so zmožni tega. To so telovadba, petje, deklamiranje, goslanje in klavir. Stranski ali bolj paralelni namen pa je pridobivanje denarnih sredstev za nabavo učnih knjig in pripomočkov revnim učencem. S telovadnimi vajami so nastopili vsi razredi. Strunčnost, gibčnost, eleganca izvajanja posameznih vaj so občinstvo naravnost očarale. Posebno so uzaiale vaje, ki jih je za deklacije sestavila gđ. Chwatalova učiteljica telovadbe. Naj bi jih priobčila z godbo vred v kakem telovadnem listu, da se otmo pozabljenu. Istotako sta ugajali simbolični vaji na »Mlade vojake« in »Naprej zastava...« Deklamirali so učenci vseh razredov z dobrim, da, Kavčičeva Zech in Rozman celo s sijajnim uspehom. Take deklamacije kot Župančičevo »Primorje« — »Gospa Sveta« store za naše brate onkraj Karavank in Blegoša, dosti več kot kolone opisane papirja, ki ga čitajo le izvoljeni. Goslači so pokazali, da zmorejo mnogo da pa jim tudi dobre volje ne manika. Strokovni učitelj g. Kernc ima lahko nad njimi dopačenje goslaški kvartet je pa njihova krona. Želi so obilo pohvale in priznanaj. Tudi na klavirju se je poizkusilo s prav dobrim uspehom troje učencev. S petiem so nastopili vsi učenci. Podpisani se pečam s tem predmetom sam, zato se o niem ne bom razpisaval. Povem naj le, da je bilo ploskanja veliko, da je torej moralo ugajati. Obenem z Akademijo se je vršila velikonočna razstava pirhovi in ovitkov za risarije. Take razstave še ni bilo v Trziču. Okraski na pirhilih so bili prosto narisani in komponirani od učencev, ki so si obenem iznašli sami novo tehniko. Mesto onega malega Kajfeža so vpregli na voščene navadno pero. Uspehi so naravnost presenetljivi. Regulacija črt je namreč mogoča do skrajnosti. Ovitki so posetnike naravnost presenetili in niso od malih mož kaj takega pričakovali. Da se v Trziču za šolstvo zanimajo, nam pove število obiskovalcev razstave. Od 8.—16 ure torej v osmih urah je obiskalo razstavo 652 ljudi. Akademija in razstava bi zaslužili dolgo kritično razpravo vendar je prostor predragocen. Omejim se torej le še na neko trpko konstatacijo. Naše šolske oblasti žele obilo prosvetnega dela med narodom. Na

meščanski šoli v Trziču, ki je od Kranja oddaljena z vlakom tričetrt ure od Ljublane 2 uri, je bilo doslej 7 Akademij, 3 gledališke predstave, 4 razstave in vendar bi se vsak hudo motil, ki bi mislil da je kako razstavo, kako Akademijo, kaj šele otvoritev šolskega odra posetil le kak funkcionar šolskih oblasti ki bi moral ob takih prilikah ljudem povedati par lepih, toplih besed, ne zato, ker bi bilo to prav in na mestu temveč zato ker je to, zdi se mi vsaj, njihova dolžnost. Če zahtevalo oblasti, da jih ljudstvo upošteva in respektira, pa zahteva ljudstvo na drugi strani da ga oblasti razumevajo in v njegovih težnjah podpirajo vidno z besedo in priznanjem. Zadržanje naših oblasti pa je prej diktatorsko kot demokratično, zato so ne še osvoježene, temveč omalovaževane. Komu k dobremu? Državni misli prav gotovo ne!

»Stanovsko-strokovno knjižnico« Pov. UJU imajo za vse člane v prodaji predsedniki okrajnih učiteljskih društev.

Naša gospodarska organizacija.

—g. Občni zbor »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani. V našem poročilu v zadnji številki »Učit. Tov.« je pomotoma izpadlo ime tov. Antona Likozarja ki je bil tudi izvoljen v upravni odbor »Učit. tiskarne«.

—g. Rezervni sklad. Prostovoljni organizacijski davek — 1923. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.). 4. izkaz. 110 Din: Učitelstvo v Šmarju pri Jelšah, Prispevali: 20 Din: H. Šumer, L. Smeh, D. Debeljak: 15 Din: V. Medved, Z. Lovrec: 10 Din: J. Kramer in Fr. Bevc, 25 Din: Ažman, Schiffer, Legat, Šivic in Jeglič: 5 Din: 15 Din: Karel Završnik — Duplje Gorenjsko, 10 Din: Slavka Zunanec — Dolenja vas. — Današnji izkaz 160 Din. Prej izkazanih 2942 Din 50 para. Skupaj 3102 Din 50 para. — Ivan Petrič Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

—g. Darila »Učit. tiskemu konviktu« v Ljubljani, 7% obveznice državnega investicijskega resorisa (s kuponu od meseca marca 1923): Vekoslav Mlekuž, učitelj v Ljubljani, 3 à 100 Din: skupaj 3 obveznice à 100 Din in prej izkazanih 93 obveznic à 100 Din = 9600 Din. Srčna hvala!

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+ § Mariborsko učiteljsko društvo zboruje v sredo 25. t. m. ob pol 3. uri pop. v deški meščanski šoli. Po zborovanju je skupno ogledovanje vrtnarije gosp. Džamonja. Šolska vodstva naj v potrebi pouk skrežijo da bo udeležba točna. Odbor.

× § Učiteljsko društvo za Svetolenarski okraj zboruje v soboto 5. maja t. l. ob 10. uri dop. pri Sv. Ani v Slov. goricah. Dnevni red: poročilo predsednika in blaginika poročilo načelnika Fer. Sav.: predavanje tov. nadučit. Mihaela Lesnika o zgodovini dom. šole in kraja: predavanje tov. ravnatelja Fr. Šegula: Uporabne naloge računstva na vseh učnih stopnjah. Nasveti, predlogi. — Predsednik.

+ § Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj zboruje v soboto, dne 5. maja t. l. v Dobovi. Zborovanje se prične točno ob pol 11. uri. Na dnevnem redu so

noleg običajnih točk razgovor o konferenčnih vprašanjih, ustanovitev podružnice Ferijalnega Saveza, volitev poročevalcev za šolske vrtove i. dr. Znani strokovnjak tov. V. d. n. l. bo predaval o čebelarstvu (prevešanje na podlagi A.-Ž. panju). Radi obeda naj šolska vodstva prijavijo število svojih udeležencev tov. Gajšek u vsai do 1. maja. Udeleženci ob železnici se vračajo iz Dobove z vlakom zvečer ob 5-20. Polnoštevilna udeležba obvezna. Odbor.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ JE ZBORovalo dne 7. aprila 1923. v Ormožu ob zelo dobri udeležbi; navzočih je bilo 75% vseh članov.

Dopisi in društvene vesti. Tu je omeniti, da je društveni predsednik in zastopnik učitelstva v okrajnem šolskem svetu tovariš Josip Rajšp, glasom društvenega sklepa poročal o zadnji seji okrajnega šolskega sveta. — Okrajna posojilnica v Ormožu je naklonila 500 Din Učiteljskemu domu v Mariboru, kar se je vzelo pohvalno na znanje, ter se omenjeni zavod postavlja drugim denarnim zavodom v po-nemanje vreden vzgled. — Tovariš Drago Pinterič je sestavil novi društveni poslovnik, ki se je soglasno sprejel; ta se bo pomnožil, ter dobi vsaka šola en izvod poslovnika in še nova društvena pravila.

50letnico svojega obstanka slavi naše društvo letos v nedeljo dne 10. junija, nakar se učiteljska društva že sedaj opozorijo.

Poučni izlet v Falo priredimo letos sredi maja. Dan in čas odhoda se bode pravočasno naznanil.

O pomenu, pravilih in nameravanim počitniškem izletu Ferijalnega Saveza sta poročala tovarišica Leman in tovariš Vitorič, ter se je ustanovila podružnica F. S., h kateri je pristopilo dosedaj 27 članov; predsednik podružnice je tovariš Miroslav Venigerholc v Središču, ki daje vsa tozadevna pojasnila.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Varujte otroke!

Če so razdrapani že Vaši živci, obranite pred tem vsaj deco! Otroci naj pijejo le »ŽIKO«!

Št. 108.

RAZPIS UČNIH MEST.

V šmarskem šolskem okraju se razpisujejo v stalno namestitev ta-le učna mesta:

1. Ponikva juž. žel., petrazrednica, mesto učitelja;
2. Pristava, trirazrednica, mesto učiteljice;
3. Žusem, enorazrednica, mesto učitelja-voditelja s službenim stanovanjem. Pravilno opremljene in kolekovane prošnje je vložiti službenim potom pri dotičnih krajnih šolskih svetih do dne 15. maja 1923.

Okrajni šolski svet Šmarje, v Celju, dne 10. aprila 1923.

Pokusite ----- **ŽIKO** ----- in se prepričajte, da ni okusnejše kave. Nadomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalence. Številna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Naroči se lahko tudi po povzetju najmanj 5 kg direktno v Pražani »Žika«, d. z. o. z. Ljubljana, Rož. dol.

„ROSIJA-FONSIER“

ZAVAROVALNA IN POZAVAROVALNA DRUŽBA V BEOGRADU.

Osnovni kapital 5,000.000 dinarjev.

Ravnateljstvo podružnice za Slovenijo v Ljubljani, Sodna ulica 2./1.

Družba izvršuje zavarovanja vseh vrst:

1. zavarovanje proti požaru;
2. zavarovanje proti posledicam telesnih nezgod;
3. zavarovanje proti škodi po toči;
4. zavarovanje proti vplomu in tatvini;
5. zavarovanje vseh transportov;
6. zavarovanje jamstvene dolžnosti;
7. vse vrste zavarovanj življenja pod najugodnejšimi pogoji;
8. zavarovanje stekla.

Glavna zastopstva se nahajajo v večjih krajih.